

Žďársko má vlastní květnaté osivo

Před pěti lety se Sdružení Krajina z Počítek pustilo do tvorby směsi regionálního lučního osiva. Jmenuje se Vysočina a vzniklo úsilím nadšenců a dobrovolníků při sběru, sušení a třídění semen. Toto regionální osivo nyní dobývá louky, návsi i pláže našeho regionu.

„Regionální osivo je směs trav a bylin složená z druhů původních v této oblasti. Má se za to, že stejné druhy rostlin mohou vykazovat odlišné vlastnosti v závislosti na podmínkách prostředí, kde vyrostou. Rozdílnost může být v odolnosti vůči škůdcům, chorobám i výkyvům počasí,“ vysvětluje krajinářka Dagmar Kafková. Jak dodává, rostliny vypěstované v daném regionu tak mají logicky na tomto místě lepší předpoklady pro růst než ty dovezené z jiné oblasti.

Použitím regionálního osiva zároveň vznikají louky plné květů, které poskytují životní prostor a potravní nabídku různým druhům hmyzu.

I tento projekt si prošel počátečními těžkostmi, ale nyní se produkce regionálního osiva začíná stabilizovat a je o něj velký zájem. Loni nasbírané a namíchané osivo je již rozebrané, byť je dražší než běžně dostupné květnaté směsi. Dokonce již letošní sklizeň je podle Dagmar Kafkové značně zamluvená.

Ze začátku osivo využívali na Žďársku chataři a chalupáři, pak projevíli zájem vlastníci, kteří si směs seli do sadů a na pozemky, které chtěli mít květnatější. Na ně se napojily obce, takže regionální osivo již roste ve Sněžném, Jení-

RUČNÍ sběr semen pro regionální osivo se daří díky úsilí nadšenců.

kově či v Novém Městě na Moravě. Rozkvetla tak i pláž u hotelu Medlov, což návštěvníci vítají.

„Co nás docela překvapilo, že regionální osivo začala ve velké míře používat i architektonická studia a projekční kanceláře při osévání okolí revitalizovaných rybníků a volných ploch při různých stavebních pracích. Dokonce se regionální osivo už objevilo i jako zelená střecha v Řečici,“ uvádí krajinářka.

Osivo také hojně využívají ochránáři přírody pro nápravná a kompenzační opatření.

„Letos máme projekt se zemědělským podnikem z Křižánek, který přeorá asi hektar jejich louky a zase je regionální osivo. To se tak dostane i do běžné zemědělské produkce a uvidíme, jak bude fungovat při běžném zemědělském hospodaření, kdy se dvakrát za sezónu kosí,“ očekává.

Krajináři vytvořili tři různé druhy regionálního osiva. Základní je Vysočina pestrá – hodně květnatá louka, kterou lze vysévat i do části travního porostu s tím, že se z toho místa pak mohou květiny šířit dál.

Zemědělská Vysočina je postavena na travách a doplněna o obilniny, protože zemědělci potřebují mít produkci.

Třetí skupinou je Vysočina suchovzdorná, která je namíchána na meze, do sadů a na zelené střechy.

-lko-

SMOLNIČKY vytváří v louce efektní růžové plochy.

Foto: Sdružení Krajina a Lenka Kopčáková

Krajinářka: Některé druhy lze získat jen pracným sběrem v loukách

Je regionální osivo Vysočina raritou v rámci ČR, nebo zdejší krajináři staví na zkušenostech odjinud? Na otázky ŽN odpovídá Dagmar Kafková ze Sdružení Krajina.

S regionálním osivem začalo v 90. letech CHKO Bílé Karpaty. Tam jsme se inspirovali a zjišťovali, jak to dělají. Vydali jsme se ale nakonec jiným směrem - sběrem na loukách a pěstováním rostlin na matečnici.

Proč?

Bílé Karpaty používají hlavně kartáčový sběr semenné hmoty, kdy sesbírají semena i s částmi rostlin. Nám tento způsob přišel příliš devastující zejména pro hmyz. Navíc se získá osivo, které má nejasné druhové složení. Nikdy není jasné, kolik semen jakých druhů kartáč sebral.

Kdy je po vysetí květnatého osiva vidět efekt?

Některá semena potřebují projít mrazem, aby mohla začít klíčit. Efekt květnaté louky je vidět až dru-

DAGMAR KAFKOVÁ
Foto: archiv Sdružení Krajina

hý rok a roky následující. Důležitá je správná příprava půdy před vysetím, dobré vlhkostní podmínky a také následná péče. Pokud se louka mulčuje nebo neseče vůbec, kvetoucí druhy postupně zaniknou a převládnu pouze běžné trávy.

Které květiny a byliny v tom

našem „květnatém“ osivu vytvářejí největší efekt?

Přirozeně jsou nejvíce vidět vysoké, hezky kvetoucí druhy. V naší regionální směsi to jsou hlavně kopretiny, smolničky, kohoutky a zvonky.

Podarilo se vám tak zachránit a rozmnožit některé další květiny či byliny, kterých tu již bylo pomálu?

Regionální směs je složená z druhů běžně se vyskytujících na loukách Vysočiny. Záchrana druhů je samostatný obor, na kterém většinou pracují botanické zahrady.

Z čeho máte sama největší radost?

Mám radost, že o směs je zájem a není to tzv. „ležák na skladě“. Také mě těší, že se její produkce začíná postupně stabilizovat, a to i z hlediska ekonomického.

V minulých letech se sběru semen účastnili dobrovolníci, pro které to bylo zajímavé. Jak chcete pokračovat letos?

Byli bychom rádi, kdyby se do sběru opět zapojila veřejnost, ať už dobrovolně, nebo za drobnou finanční odměnu. Některé druhy v matečných porostech prostě vypěstovat nelze a jediná možnost, jak je získat, je sběrem na loukách.

-lko-

Týden cvičení zdarma

Již třetí ročník akce Vysočina v pohybu proběhne od 8. do 14. dubna 2024.

Při této akci s volným vstupem si můžeme zasportovat v desítkách hal, sálů či tělocvičen po celém kraji. Podmínkou je, že se k Vysočině v pohybu přihlásily a nabídly své volné kapacity veřejnosti. Tyto speciální bezplatné termíny pro protažení těla ve Žďáře a okolí najdeme na stránkách www.vysocinavpohybu.cz.

-lko-